

Higiēnas prasību ievērošana bērnu nometnēs

Higiēna

Higiēnas prasības ir nosacījumu un praktisku pasākumu kopums, kas nepieciešams, lai organizētu drošu un veselībai nekaitīgu pakalpojumu sniegšanu.

Tās ietver ne tikai tīrīšanas režīma nodrošināšanu, bet arī nosacījumus un prasības telpām, iekārtām un personālam, lai līdz minimumam samazinātu vai likvidētu iespējami kaitīgo vides faktoru (fizikālo, ķīmisko, bioloģisko) iedarbību pakalpojumu sniegšanas laikā.

Normatīvie akti:

- Ministru kabineta 01.09.2009. noteikumi Nr. 981 „**Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība**”
- Ministru kabineta 27.11.2001. noteikumi Nr. 494 „**Noteikumi par darbiem**, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai un kuros nodarbinātās personas tiek pakļautas **obligātajām veselības pārbaudēm**”;
- Ministru kabineta 14.06.2005. noteikumi Nr. 413 „Kārtība, **kādā veicama personu obligātā medicīniskā un laboratoriskā pārbaude**, obligātā un piespiedu izolēšana un ārstēšana infekcijas slimību gadījumos”;
- Ministru kabineta 06.07.2010. noteikumi Nr. 618 „**Dezinfekcijas**, dezinfekcijas un deratizācijas noteikumi”.

Kā saņemt VI atzinumu nometnes darbības uzsākšanai

Vismaz 2 mēnešus pirms nometnes sākuma ir **jāiesniedz pieteikums** VI atzinuma saņemšanai.

To var izdarīt:

- VI filiālēs, iesniedzot rakstiski aizpildītu pieteikumu
- www.nometnes.gov.lv , aizpildot sagatavotu pieteikuma formu
- izmantojot e-pakalpojumu vietnē www.latvija.lv

Atzinums nav nepieciešams:

- ja attiecīgais atzinums par nometnes norises vietu jau ir un tam nav beidzies termiņš,
- ja mainās nometnes veids no diennakts nometnes uz dienas nometni,
- nometnei ārpus telpām,
- nometnei telpās un ārpus telpām par nometnes darbību ārpus telpām

Nepieciešamie dokumenti VI atzinuma saņemšanai:

- 1) pieteikums;
- 2) juridiskās personas reģistrācijas apliecības kopija;
- 3) telpu nomas līgums (vai īpašumu apliecinošs dokuments);
- 4) telpu plāns (diennakts nometnēm);
- 5) informācija par nometnes programmu;
- 6) dzeramā ūdens testēšanas pārskats (decentralizētas ūdensapgādes gadījumā);
- 7) peldūdens testēšanas pārskats (gadījumā, ja peldvieta nav inspekcijas uzraudzībā un nometnes laikā ir paredzēta peldēšanās)
- 8) nometņu vadītāja apliecības kopija;
- 9) informācija par nometnes veidu, atbilstoši tās programmai un iekārtojuma veidam, dalībnieku skaits un vecums;
- 10) dokumenti par ēdināšanas organizēšanu;

Papildus jāuzrāda:

- 11) nometnes darba nodrošināšanā iesaistītā personāta (t.sk.tehnisko darbinieku) medicīnas grāmatiņas;
- 12) līgums ar ārstniecības personu vai ārstniecības iestādi par medicīnisko pakalpojumu sniegšanu.

VI atzinums ir maksas pakalpojums

1.	dienas nometnei ar dalībnieku skaitu līdz 20	31,96 EUR
2.	dienas nometnei ar dalībnieku skaitu vairāk par 20	36,12 EUR
3.	diennakts nometnei ar dalībnieku skaitu līdz 20	40,27 EUR
4.	diennakts nometnei ar dalībnieku skaitu vairāk par 20	44,44 EUR

Atzinuma maksa ietvers arī transporta nodrošinājumu Inspekcijas speciālistam, līdz ar to Inspekcija nokļūšanu nometnes darbības vietā nodrošinās ar Inspekcijas autotransportu un atsevišķa samaksa par autotransporta pakalpojumiem netiks iekasēta.

VI atzinuma derīgums

- Inspekcijas izsniegtais Atzinums ir derīgs konkrētai nometnei attiecīgajā darbības periodā. Piemēram, ja Atzinums Inspekcijai tiek pieteikts par vienu nometni – „Nometne 123” viesu namā „ABC” ar norises laiku no 2018. gada 12. jūlija līdz 2018. gada 17. jūlijam – tad izsniegtais **Atzinums nebūs derīgs** „Nometnei X” ar norises laiku no 2018. gada 20. jūlija līdz 2018. gada 26. jūlijam tajā pašā viesu namā, **ja to iesniegs cits nometnes organizētājs/vadītājs**. Savukārt, ja Atzinumu pieprasīs **nometnes organizētājs/vadītājs vairākām nometnēm**, tad **Atzinumā būs minēts, ka tas derīgs 1 gadu** un gadījumā, ja šim pašam nometnes organizētājam/vadītājam gada laikā plānotas arī citas nometnes, **jauns Atzinums nebūs jāpieprasa**.
- Ņemot vērā iepriekš minēto, Inspekcija rosina bērnu nometņu organizētājiem apzināt potenciālo bērnu nometņu un dalībnieku skaitu (ja konkrētajā vietā paredzētas vairākas nometnes) un **aicina nokārtot vienu maksas Atzinumu, kas būtu derīgs visām viena organizētāja rīkotajām bērnu nometnēm konkrētajā vietā uz vienu kalendāro gadu.**

No 01.10.2017. spēkā esošo higiēnas prasību skaidrojums

10.12.1.p. Nometnes teritorija ir sakopta, labiekārtota un dalībniekiem droša

- teritorijas tīrība, sakoptība
- notekūdeņi, sadzīves atkritumi
- kaitēkļi, grauzēji
- kaitīgi vides faktori
- teritorijas zonējums, iežogojums
- ūdenstilpes
- rotaļu/ sporta ierīču drošums
- apgaismojums
- droša DzŪ piegāde
- telpās – mitrums, caurvējš, smakas, aukstums, insekti/ grauzēji

10.12.2.p. Nometnes ēkā vai tās tuvumā neatrodas institūcijas (objekti), kuru darbība var apdraudēt dalībnieku drošību un veselību.

Uzņēmumu darbība saistīta ar:

- preču iekraušanu un izkraušanu (atsevišķa ieeja)
- gaisa un augsnes piesārņošanu
- ķīmisko vielu ražošanu, vairumtirdzniecību
- (viegli uzliesmojošas, sprādzienbīstamas, piemēram, pirotehnika, degmaisījumi)
- akustisko troksni, vibrāciju un EML

10.12.3.p. Nometnē tiek nodrošināta sadzīves atkritumu savākšana un uzglabāšana slēgtos konteineros, kuri atrodas vismaz 20m attālumā no ēku logiem, vai speciāli šim nolūkam paredzētos noslēgtos atkritumu maisos, kurus nogādā atkritumu uzglabāšanas vietā

Epidemioloģiskā drošība:

- uzglabāšanas vietas tīras
- atkritumi atrodas konteineros vai maisos (lauka apstākļu nometnēs)
- konteineru uzglabāšanas vietās – cieta pamatne
- konteineri vai maisi nav bojāti
- konteineru vāki ir aizvērti
- regulāri iztukšo

10.12.4.p. Nometnē ir nodrošinātas nepieciešamās telpu grupas, vietas vai zonas nometnes programmas īstenošanai - mācībām, atpūtai, sportam, ēšanai, gulēšanai, personīgās higiēnas ievērošanai

Atbilstoši nometnes programmai un vajadzībām:

➤ sanitārās telpas:

- atsevišķas tualetes telpas zēniem un meitenēm.
Rekomendē ierīkot **1 klozetpodu un izlietni 10 meitenēm/zēniem**, diennakts nometnēm: **1 dušu uz 20 bērniem**;
- nepieciešamais aprīkojums: tualetes papīrs, ziepes, roku nosusināšanas ierīce vai papīra dvielis;

➤ inventāra uzglabāšanai

➤ ēdamtelpa

➤ guļamtelpas (atsevišķi zēniem un meitenēm) - jāparedz **3,5 m² vienam dalībniekam**

➤ vieta apģērbu/ apavu žāvēšanai

➤ vieta īslaicīgai bērna izolācijai slimības gadījumā (diennakts nometnēs)

➤ utt.

10.12.5.p. Diennakts nometnēs dalībniekiem ir nodrošināts viegli kopjams gulēšanas inventārs. Dalībnieku gultas veļu un dvieļus maina ne retāk kā reizi 10 dienās. Netīro veļu līdz mazgāšanai uzglabā atsevišķi šim nolūkam paredzētā maisā vai tvertnē

- vienam dalībniekam vēlami 2 gultas veļas komplekti
- pēc nometnes dalībnieku maiņas gultas piederumus vēlams vēdināt
- gultas piederumus un matračus mazgā reizi gadā
- grafiks veļas, dvieļu maiņai
- lietoto veļu, dvieļus savāc un uzglabā atsevišķos maisos vai tvertnēs
- veļu ieteicams mazgāt 60⁰C (ja to dara uz vietas)
- netīro un tīro veļu/ dvieļus uzglabā atsevišķi
- attiecīgs nodrošinājums gulēšanai teltīs (matračī, paklājiņi, segas, guļammaisi)

10.12.6.p. Diennakts nometnēs ir nodrošināta vieta vai telpa īslaicīgai dalībnieka izolācijai infekcijas slimību gadījumos, līdz ierodas likumiskie pārstāvji vai neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta pārstāvji

- izolēšana paredzēta, lai bērnu, kuram ir infekcijas sl., nošķirtu no citiem bērniem, līdz ieradīsies bērna vecāki vai ārsti/ ātrā palīdzība - turpinot savstarpēji kontaktēties, citiem bērniem palielinās risks inficēties
- ir atsevišķa telpa vai vieta aprīkota ar gultu/kušeti, krēslu
- atsevišķa tualete/ biotualete vai sēdpods
- ir iespēja nomazgāt rokas (var izmantot mitrās salvetes)

10.12.7.p. Nometnes laikā peldēšanās pieļaujama tikai drošās peldvietās un dienas gaismā. Peldēšanos organizē peldvietās, kas iekļautas valsts monitoringa programmā vai kurās pirms nometnes darbības uzsākšanas ir veikta peldvietas ūdens kvalitātes pārbaude jebkurā šajā jomā akreditētā laboratorijā

- peldēšanos organizēt drošās peldvietās
(piem., oficiālās peldvietas ir labiekārtotas, apsaimniekotas, veikts peldvietu ūdens monitorings)
- peldvietas tuvumā nedrīkst būt iespējamie piesārņojuma avoti
(notekūdeņu attīrīšanas sistēmas, lauksaimniecības uzņēmumi, ostas, rūpnīcas, būvlaukumi)
- peldvietas tuvumā nedrīkst tikt izmantoti kuģošanas līdzekļi
- peldvietas krastam jābūt lēzenam, ar cietu pamatu, upēs jāizvēlas vieta, kur ir vismazākā straume un tuvumā nav atvaru

Rekomendācijas peldēšanās organizēšanai:

- ✓ Peldvietas robežām ūdenī vajadzētu būt ierobežotām ar spilgtiem, labi redzamiem peldošiem elementiem.
- ✓ Jārūpējas, lai ūdenskrātuves dibens ir attīrīts akmeņiem, ūdensaugi, sadzīves atkritumiem, kas var apdraudēt peldētāju drošību un radīt ievainojumus.
- ✓ Nodrošināt papildus drošības inventāru (glābšanas riņķi, peldvestes u.c.). Peldēšanos organizē vismaz divu darbinieku klātbūtnē, no kuriem viens atrodas ūdenī no dziļās ūdenskrātuves puses, otrs novēro notiekošo ūdenī no krasta.
- ✓ Nepieļaut, ka vienlaicīgi ūdenī atrodas vairāk par 10 bērniem. Aizliedz bērniem lekt no laivām, tiltiem, kā arī peldēties tumsā. Raugās, lai bērni nesaltu peldēšanās laikā un pēc peldes.

Ja ir notikuši saslimšanas gadījumi un nav veiktas analīzes, atbildība ir jāuzņemas nometnes vadītājam.

10.12.8.p. nometnē izmantotais dzeramais ūdens atbilst dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma prasībām vai arī tiek izmantots rūpnieciski fasēts dzeramais ūdens

- Jānoskaidro, kad veiktas ūdensapgādes sistēmas vai individuālās ūdens ņemšanas vietas laboratoriskās analīzes, īpašu vērību pievēršot ūdens mikrobioloģiskajiem rādītājiem.

Akreditētas laboratorijas dzeramā ūdens testēšanas pārskati

- Ja dzeramais ūdens neatbilst prasībām (vai lauka apstākļu nometnēs), tad jānodrošina rūpnieciski fasēts dzeramais ūdens.

10.12.9.p. Nometnes telpās nodrošina tīrību un kārtību. Telpu mitro uzkopšanu veic pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi dienā. Tualetes un dušas telpas, kā arī sanitāri tehniskās ierīces uzkopj pēc vajadzības, bet ne retāk kā divas reizes dienā, izmantojot dezinfekcijas līdzekļus.

Infekcijas slimību riska ierobežošanai:

- telpas regulāri uzkopj, uzturot tīras
- vēlams izstrādāt tīrīšanas, dezinfekcijas plānu
- uzkopšanas un dezinfekcijas līdzekļus lieto atbilstoši instrukcijai un mērķim
- uzkopšanas inventārs ir pietiekamā daudzumā, atbilstošs nepieciešamo darbu veikšanai
- novērst grauzēju un insektu savairošanos

10.12.10.p. Nometnes dušas un tualetes telpām lieto atsevišķu uzkopšanas inventāru

- atsevišķs uzkopšanas inventārs (gan slota, gan spainis)
- lai nesajauktu uzkopšanas inventāru, to nepieciešams marķēt, piemēram, ar uzrakstu „Tualetei”

10.12.11.p. Nometnē nodrošina vietu vai telpu uzkopšanas inventāra uzglabāšanai. Dezinfekcijas līdzekļus uzglabā dalībniekiem nepieejamā vietā

- drošībai - dezinfekcijas līdzekļus uzglabā bērniem nepieejamā vietā (piem., slēdzamā skapī)
- ir vieta (piem., skapis) vai telpa, kur uzglabāt uzkopšanas inventāru (slotas, spaiņi, birstes, lupatas, tīrīšanas līdzekļi)

Ārsta izziņa nometnes dalībniekiem

Jāiesniedz **tikai diennakts nometņu** dalībniekiem. Izziņai jābūt izdotai **3 mēnešu** laikā pirms nometnes sākuma.

Ja nometnes dalībnieks ir sportists, kura veselības uzraudzība notiek saskaņā ar atbilstošu normatīvo aktu prasībām, tad šim dalībniekam **nav jāiesniedz** ārsta izziņa.

Prasība attiecināma ne tikai uz sporta nometnēm

* MK 06.09.2016. noteikumi Nr. 594 „Sportistu un bērnu ar paaugstinātu fizisko slodzi veselības aprūpes un medicīniskās uzraudzības kārtība”

Dalībnieka likumiskais pārstāvis anketā informēs nometnes organizētāju, t.i. atzīmēs ar (13.1.5.¹p.)

Ārsta izziņa **nav jāiesniedz** arī jaunsargiem, kas piedalās Jaunsardzes un informācijas centra rīkotajos pasākumos.

Darbinieku personas medicīniskās grāmatiņas

- **Ikvienam darbiniekam**, kas darbojas bērnu nometnē, jābūt iekārtotai medicīniskai grāmatiņai.
- Ierodoties darbā bērnu nometnē, darbinieks iesniedz medicīniskās grāmatiņas **oriģinālu**, kurā ir **derīgs ieraksts** par atļauju strādāt bērnu nometnē.
- Darba devējs pārliecinās, ka **darbinieks ir parakstījis** medicīniskajā grāmatiņā.
- **Darba devējs veic ierakstu** grāmatiņā par darbinieka darba vietu un veicamo amatu nometnē.
- Darba devējs ir atbildīgs par personas medicīniskās grāmatiņas oriģināla uzglabāšanu kontroles institūcijai pieejamā vietā.

Pedikulozes pārbaude

Gan dienas, gan diennakts nometnēs nometnes **1.dienā** veic **ārstniecības persona**, pamatojoties uz līgumu par medicīnas pakalpojumu sniegšanu.

Par pārbaudes faktu **jāsastāda dokuments**, ko nometnes organizētājs/vadītājs var uzrādīt pārbaudošo institūciju pārstāvjiem.

Nometņu kontrole

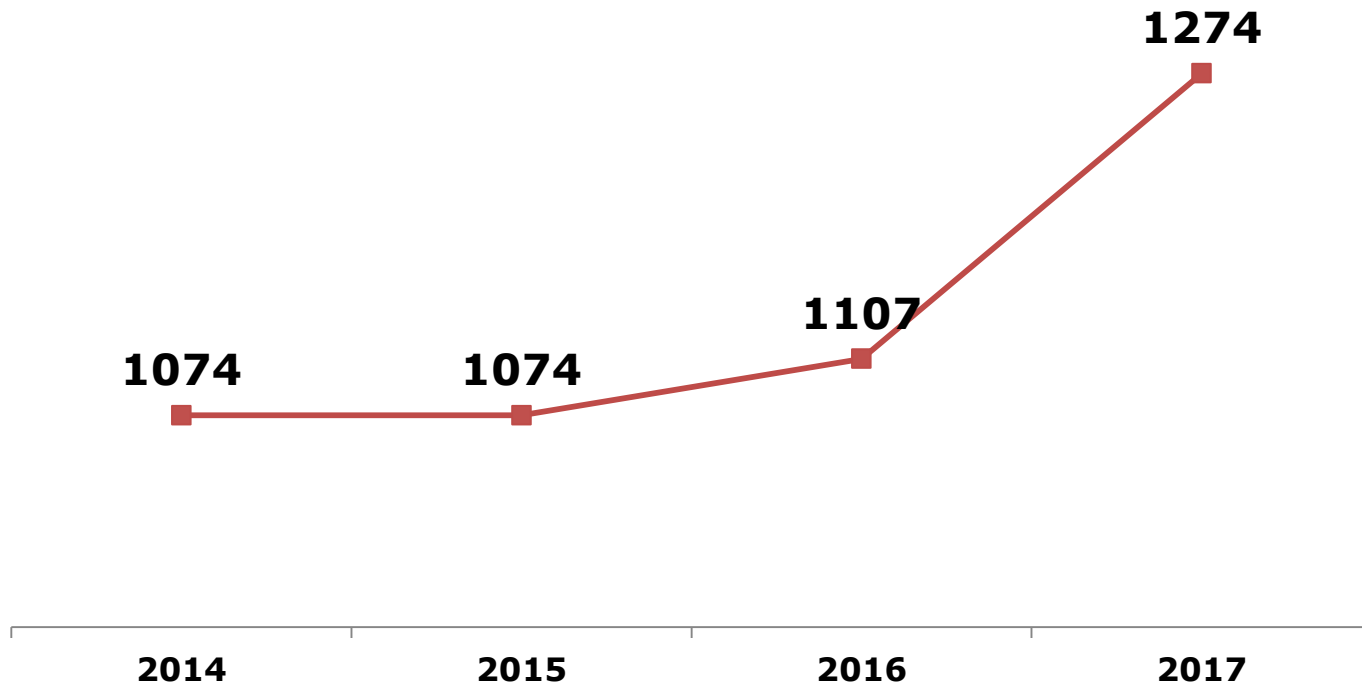
Dokumenti, kas jāuzrāda:

- 1) organizatora reģistrācijas apliecība;
- 2) nometņu vadītāja apliecība;
- 3) darbinieku medicīnas grāmatiņas;
- 4) dalībnieku ārsta zīmes (līgumi, anketas) – diennakts nometnēs, izņemot jaunsardzes organizētajās;
- 5) līgums par medicīnas pakalpojumu sniegšanu un akts par pedikulozes pārbaudi;
- 6) nometnes programma;
- 7) līgums ar ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem, telpu izīrētājiem;
- 8) citi specifiski līgumi vai apliecinājumi (pēc situācijas).

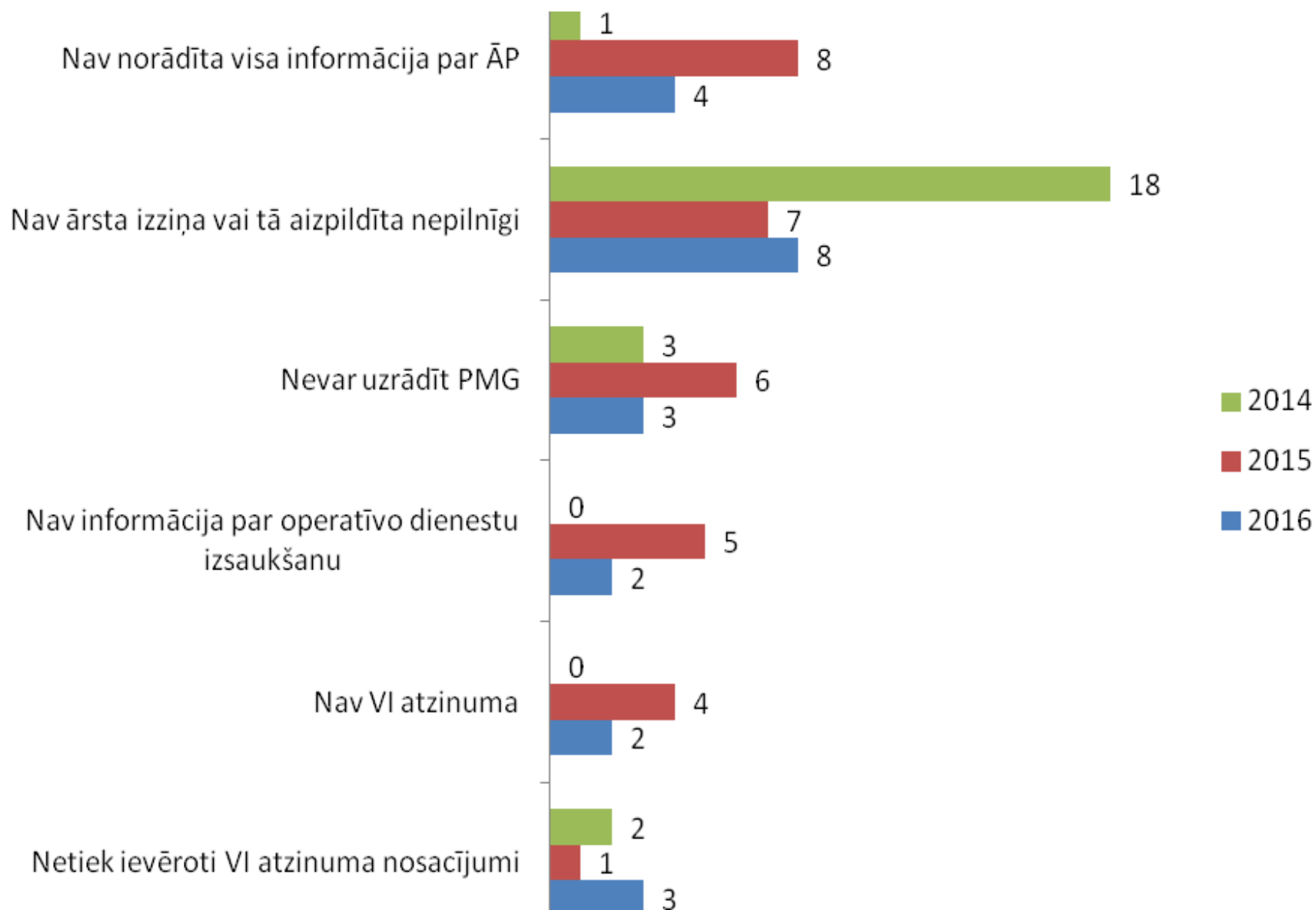
Redzamā vietā jābūt izvietotai informācijai, ko nosaka MK noteikumi par bērnu nometņu organizēšanu.

VI izsniegtie atzinumi par bērnu nometnes gatavību darbības uzsākšanai

Izsniegto atzinumu skaits

Biežākās neatbilstības bērnu nometnēs no 2014.-2016.g.

Kontroļu rezultāti 2017.gadā

2017.g. VI veica **51** plānveida kontroli, t.sk. 1 sūdzības gadījumā (par remontdarbiem). Neatbilstības tika konstatētas **4** nometnēs.

Konstatētie pārkāpumi:

- 1 nometnē dalībnieki bija vairāk kā VI atzinumā atļauts
- 1 nometnē bija neatbilstošs pirmās palīdzības aptieciņas saturs
- 3 nometnēs daļai dalībnieku nebija ārsta izziņas (visas diennakts nometnes)
- 1 nometnē daļai darbinieku nebija PMG, bet citā – visiem (personāls no ārzemēm)
- 1 nometnei bija negatīvs VI atzinums (par dzeramo ūdeni)
- 2 nometnēm nebija noslēgta vienošanās ar ĀP vai ĀI par medicīnisko apkalpošanu

Neskaidru jautājumu risināšana

Veselības inspekcija atrodas Klijānu ielā 7, Rīgā. Tālrunis
67819671

vai

telefoniski sazinoties ar Jūsu reģiona attiecīgo
Inspekcijas kontroles nodaļu (tālruni Inspekcijas mājas
lapā sadaļā „Kontakti”)

Mājas lapa: www.vi.gov.lv